

Transskription af:

TEKLA

Episode 4: Momentum

Vært: Louise Trier

Medvirkende: Thomas Husted Kirkegaard, musikhistoriker og Fallulah (Maria Apetri). Teklas stemme: Julie Bang

Udvikling og tilrettelæggelse: Louise Trier og Isa Naja Buhl

Redaktør: Rune Sparre Geertsen

Louise Trier: Det er efterår, og vinden suser henover brostenene på Kongens Nytorv i København. Foran Det Kongelige Teater står Tekla med et sort læderindbundne hæfte under armen. 'Skøn Karen' står der med guldbogstaver på forsiden. Det rummer en fuldt instrumenteret opera, og denne gang er det ikke Tekla far, men hende selv, der har sat instrumenter til. Tekla kigger op på den imponerende teaterbygning med søjlerne og balustraden og de tændte lamper inde i foyeren. Og hun tænker på, at det var derinde, det hele startede, dengang hun var 19 og så Mefistofeles. Nu er hun 31, og nu kan det måske blive hendes tur til at få sit navn på teatrets program. Men det kræver altså, at hun tør gå derind og vise dem, hvad hun står med i hænderne lige nu. Det er ikke mange år siden, Skøn Karen lå til bedømmelse inde på teatret og blev forkastet på grund af fiasko forestillingen i Breslau. Så vil de overhovedet kigge på hendes nye udgave af Skøn Karen? Det er nu eller aldrig. Og så tager hun fat i dørhåndtaget. Og træder ind i foyeren på Det Kongelige Teater. Men hvad hun ikke ved, er, at Skøn Karen allerede ligger til bedømmelse inde på teatrets kontor. Det er bare ikke Teklas udgave, for der er nemlig en anden komponist, der er kommet hende i forkøbet og har indleveret sin udgave af Operaen nogle dage forinden.

Du lytter til fjerde afsnit af Tekla, en serie om en af Danmarks første og største kvindelige komponister, Tekla Griebel en kunstnersjæl, som er bevidst om sit talent og drevet af sin lidenskab for musikken, men som på trods af hendes store bedrifter har været en parentes i historien, indtil hendes musik for nylig blev genopdaget. I sidste afsnit fik Tekla et gennembrud med sin balletmusik til Kvindernes Udstilling, og nu har hun endelig fået momentum. Så det her afsnit handler om de døre, der åbner sig for Tekla, men også døre, der lukker sig både helt bogstaveligt og i overført betydning.

Thomas Husted Kirkegaard: Det er en ret skæbnesvanger beslutning, hun tager der. Hvis bare hun havde takket ja til tilbuddet, så havde det måske set anderledes ud.

Louise Trier: Så vil du igen møde Fallulah, som fortæller om et betændt forhold til sit tidligere pladeselskab, der resulterer i, at hun bliver udelukket fra sin egen prisfest. Vi skal jo fejre, at du har vundet P3 Guld her på fredag, og så siger jeg sådan: "Gud nå, ej, det har jeg. Det har jeg ikke hørt noget om. Nå."

Thomas Husted Kirkegaard: I tiden efter opførelsen af 'I Rosentiden' er Tekla Griebel et navn, der virkelig har slået sig fast.

Louise Trier: Teklas navn er lige pludselig på alles læber, og det vækker interessen hos et konkurrerende nodeforlag til det, som Tekla får udgivet sin musik på. Og så er det, at den første dør åbner sig for hende.

Thomas Husted Kirkegaard: Og derfor bliver hun en dag opsøgt i sit lille hjem af to herrer fra forlaget Wilhelm Hansen og Wilhelm Hansen fra et større nodeforlag end det, som Henrik Hennings kørte. Og Wilhelm Hansen er jo stadig den dag i dag et af de største nodeforlag i Danmark.

Louise Trier: Det er formiddag hjemme hos Tekla. Hun sidder ved klaveret og øver til en koncert samme aften, da det pludselig banker på døren. Udenfor står der to velklædte herrer i lange sorte frakker og høje hatte.

Thomas Husted Kirkegaard: De to mænd fra Wilhelm Hansens Forlag tilbyder hende kontrakt hos dem og vil udgive blandt andet musikken til 'I Rosentiden' og vil gerne have hende med ind i butikken og begynde at udgive hendes musik.

Teklas stemme: Julie Bang: Fra Vilhelm Hansens forlag kom to herrer og opfordrede mig til at lade musikken udkomme på deres forlag. Jeg svarede nej. Wilhelm Hansen var Hennings fjende dengang.

Louise Trier: Det er ikke Tekla stil at gå over til konkurrenten. Hun forklarer dem, at hun allerede har en aftale med Hennings om at udgive balletmusikken på hans forlag. De to mænd ser forundret på hende og prøver med deres bedste overtalelsesevner, men Hennings er ikke bare en arbejdsgiver for Tekla.

Thomas Husted Kirkegaard: Henrik Hennings er jo en figur, som har betydet meget for hende. Han har talt hendes sag. De er også blevet nære venner. Hun har drukket vin hjemme ved ham mange gange. De har sågar været på udlandsrejser sammen.

Louise Trier: Og det er på grund af den her historie, som Tekla og Hennings har sammen, at Tekla nu siger farvel og lukker døren for de forbløffede mænd, som går derfra med uforrettet sag.

Thomas Husted Kirkegaard: Hun føler selv, at det er en ret skæbnesvanger beslutning hun tager der om at være loyal over for Henrik Hennings. Hun skriver selv senere i sit liv, at hvis bare hun havde takket ja til tilbuddet, så havde det måske set anderledes ud.

Louise Trier: Og dermed lukker Tekla altså også selv en dør, som måske kunne have haft stor betydning for hendes fremtid. Det skal nemlig vise sig, at Henrik Hennings ikke er en lige så god ven, som Tekla tror. Men det vender vi tilbage til i næste afsnit. Der går ikke længe. Så er der endnu en dør, der åbner sig. Eller rettere sagt det er en dør, der insisterer på at blive åbnet. Mørket er ved at falde på hjemme hos Tekla. Hun har lige sagt farvel til en klaverelev og er ved at tænde olielampen, da hun hører en høj aggressiv bankelyd fra hoveddøren, da hun åbner. Ud til opgangen står Algot Langes kone Ina udenfor med en stor fjerbesat hat, sammenknebne øjne og et stramt drag om munden. Og bagved står hendes og Langes ranglede, halvvoxne søn og kigger ned i gulvet.

Teklas stemme: Julie Bang: Hans hustru var nu blevet rasende skinsyg på mig. Efter nytår kom hun sammen med sønnen H som vidne til mig.

Louise Trier: I hånden holder Langes kone et brev, som hun smider på gulvet foran Tekla. Det er det brev, Tekla sendte til Lange brevet med den diskrete hentydning til hendes følelser for ham. Langes kone fnyser, at Tekla skal holde sig langt væk fra hendes mand. Og hvad ligner det i øvrigt at komme rendende i tide og utide og låne bøger hjemme hos dem. Og sende breve, det skal hun i hvert fald stoppe med øjeblikkeligt. Imens står sønnen i baggrunden og ser meget brødebetyngt ud, og da Langes kone er løbet tør for ord, tager hun fat i armen på sønnen og stormer ned ad trappen. Tekla står lidt forvirret tilbage i sin entre, men så går det op for hende, at overfusning måske er det tegn, hun har gået og håbet på.

Teklas stemme: Julie Bang: Jeg var nu så rolig og tryk i grunden så sikker på ham.

Louise Trier: Hun kan ikke lade være med at føle, at døren står på klem til en fremtid, hvor hun kan være sammen med Lange. For hvis Langes kone er jaloux, så er det måske et tegn på, at han gengælder hendes følelser. Hun kan ikke gøre andet end at vente. Heldigvis bliver den ventetid afbrudt af endnu en dør, der åbner sig. Denne gang med et godt tilbud fra komponist kollegaen Nikoline Leth, som pludselig dukker op i Teklas liv.

Teklas stemme: Julie Bang: I efteråret 1896 skete der igen noget næsten vidunderligt med mig. En elskelig, menneskekærlig og barnlig sjæl. Frøken Nikoline Leth dukkede pludselig op i min tilværelse og tog mig med til Dresden, hvor vi var sammen i fem måneder, og hvor jeg ikke blot fik

ophold, lommepege og operaaftener, men tillige 12 kostbare timer af 8 mark hos professor Felix Draeseke.

Louise Trier: Den dør, Nikoline åbner for Tekla bliver afgørende for Teklas karriere. For nu får Tekla nemlig mulighed for at lære at instrumentere, så hun ikke længere er afhængig af sin far. Så i de 5 måneder Tekla og Nikoline opholder sig i Dresden, går hun til undervisning hos den tyske komponist Felix Draeseke.

Teklas stemme: Julie Bang: Draeseke er en af dem, jeg må tænke på med taknemlighed, Ja, med kærlighed. Han er i grunden den mand, der har forstået mit talent bedst. Han forstod, at jeg skulle have store opgaver, Skøn Karen er for ubetydelig.

Louise Trier: Alligevel er det Skøn Karen, som Tekla vælger at fokusere på.

Thomas Husted Kirkegaard: Hun vælger jo, at hendes hovedprojekt i løbet af undervisningen ved Felix Draeseke skal være at om-instrumentere Skøn Karen og lave en helt ny udgave af den. Når man ser tilbage, tænker man, at hvis hun skulle have arbejdet videre med Kong Hroars Skjalde, så var det måske nu, hvor hun var blevet et navn og var blevet anerkendt for, både at være Danmarks første kvindelige operakomponist og balletkomponist.

Louise Trier: Men på trods af det momentum, så vejer Teklas realitetssans altså tilsyneladende tungere end hendes hjertebarn, operaen Kong Hroars Skjalde.

Thomas Husted Kirkegaard: Jeg tror, hun stadig er fast besluttet på at få skønne Karen opført på Det Kongelige Teater, når nu hele forarbejdet ligger der. Den er sådan set færdig og skal bare om-instrumenteres.

Louise Trier: Så efter opholdet i Dresden er Tekla nået et godt stykke med det nye partitur til Skøn Karen. Og da hun kommer hjem til København, gør hun arbejdet færdigt og ender altså med at indlevere sin ny-instrumenteret udgave til Det Kongelige Teater i håb om, at de vil opføre operaen. Men det er ikke en nem dør at sparke ind, for teatret har nogle år tidligere afvist hendes tidligere version af Skøn Karen, efter den blev en fiasko i Breslau. Så spørgsmålet er, om de overhovedet vil kigge på den nye. Og det er ikke den eneste grund til, at det ikke er nemt. For hvad hun ikke ved, er, at hun i månedsvis har arbejdet i et kapløb med en konkurrent, en mandlig konkurrent. Det finder Thomas helt tilfældigt ud af, da han vil undersøge, hvad aviserne dengang skrev om Tekla.

Thomas Husted Kirkegaard: Det, jeg fandt, var en artikel, hvor man kunne læse, at nu havde Tekla Griebel indleveret en ny-instrumenteret udgave til Det Kongelige Teater. Men det havde hun gjort samtidig med at den danske komponist Jakob Fabricius havde indleveret sin nye udgave af skønne Karen.

Louise Trier: Okay, det, der begynder her, er altså en mærkelig historie om, at to komponister, Tekla og Jakob Fabricius. Begge to har skrevet hver deres bud på musik til skøn Karen og indleverede den samtidig til Det Kongelige Teater. Men det er ikke helt tilfældigt. For det viser sig nemlig, at forfatteren til Skøn Karen, Einar Christiansens, som har skrevet handlingen med sangteksterne, var utilfreds med, at Skøn Karen blev afvist af Det Kongelige Teater på grund af Breslau-fiaskoen.

Thomas Husted Kirkegaard: Så han har simpelthen henvendt sig til en anden komponist og spurgt, om ikke han kunne tænke sig at gøre det.

Louise Trier: Så nu ligger der altså to udgaver til bedømmelse på Det Kongelige Teater. Men hold nu fast. For der sker simpelthen det, at før konkurrencen mellem Jacob Fabricius og Tekla for alvor begynder, så trækker Jakob Fabricius sin opera tilbage. Og i Politiken kan man læse om årsagen til hvorfor.

Fra Politiken: Af måske lidt overdrevent galanteri over for sin kvindelige medbejler trak Hr. Fabricius sin opera tilbage.

Louise Trier: Tekla får altså antaget sin udgave til opførelse uden konkurrence. Men hvad er der egentlig på spil, når Jakob Fabricius trækker sin udgave af operaen tilbage, i et udfald af såkaldt 'galanteri'?

Thomas Husted Kirkegaard: Formuleringen med, at det er 'overdreven galanteri', det er en formulering, der sigter på, at det ikke nødvendigvis er den musikalske kvalitet, der har afgjort det her.

Louise Trier: Okay, så Politiken mener altså, at Fabricius selvfølgelig havde vundet konkurrencen foran Tekla, hvis ikke han havde trukket sin udgave af operaen tilbage. Fabricius forklarer dog selv i sine erindringer, at Teklas nodeforlægger Henrik Hennings pressede ham til at trække sin opera tilbage af hensyn til Teklas fremtid.

Thomas Husted Kirkegaard: Og det er jo muligt, at det er sådan, det hænger sammen. Men det er også nogle meget bitre erindringer, som skriver ikke så pænt om Tekla Griebel. Man sidder og tænker, at der er jo også den mulighed, at Tekla Griebels opera simpelthen blev vurderet som værende god. Det har nok været ret pinligt, hvis han rent faktisk tabte til en kvinde. Så havde det i hvert fald været bedre at fortælle den historie, at det var ham selv, der trak operaen tilbage af galanteri.

Louise Trier: Men Tekla får altså sparket den her dør ind til Det Kongelige Teater og har dermed udsigt til at blive den første kvindelige komponist, der får opført en opera her. Ikke desto mindre, så gør historien med Jakob Fabricius selvfølgelig den her succes til en bittersød sejr, fordi Tekla ifølge pressens udlægning kun får sin opera på programmet, fordi hendes mandlige modstander lader hende vinde. Men lad os lige lade Teklas historie ligge og prøve at spole tiden frem til i dag. For Tekla er desværre ikke den eneste kvindelige musik skaber, der oplever skår i glæden, når hun får succes.

Fallulah (Maria Apetri): Det er 2011 og jeg er til P3 Guld.

Louise Trier: Vi har inviteret sanger, sangskriver og producer Fallulah i studiet.

Fallulah (Maria Apetri): Jeg skal optræde med min sang, der hedder Bridges...

Louise Trier: For et af Fallulah vildeste højdepunkter bliver samtidig også en af de mest ubehagelige oplevelser, hun har haft i sin karriere.

Fallulah (Maria Apetri): ... og er sindssygt nervøs. Så nervøs er jeg faktisk lidt glemmer, at jeg også er nomineret til hovedprisen.

Louise Trier: Fallulah er til prisuddeling showet P3 Guld og nomineret til intet mindre end hovedprisen P3 Prisen, der bliver uddelt til en solist eller et band, der spås at blive Danmarks næste store stjerne.

Fallulah (Maria Apetri): Der sker så det vilde, at jeg simpelthen vinder P3 prisen.

Interviewer: Hvordan har du det lige nu?

Fallulah (Maria Apetri): Jamen, jeg ved det ikke... haha. Jeg kan slet ikke fatte, at jeg at jeg hører mit eget navn blive råbt op, og at det er mig, der har vundet. 'Jeg har det virkelig godt lige nu. Jeg er sindssygt glad.' Jeg kan huske, at jeg sådan lidt i en form for feberdrøm var kommet op til der, hvor jeg skal modtage prisen og får sagt en masse ting, der ikke hænger sammen. Og jeg begynder at græde og sådan noget.

Louise Trier: Op til P3 Guld har Fallulah blandt andet haft stor succes med sit debutalbum The Black Cat Neighbourhood, og hun stod også bag singlen Out of Light, som blev et kæmpehit som titelsang til DR-serien Lykke.

Fallulah (Maria Apetri): Så jeg tænkte, at nu kan det ikke blive større. Men så skete det der, og det var et vanvids år.

Louise Trier: Men bedst som det kører på skinner for Fallulah, sker der noget.

Fallulah (Maria Apetri): Det, der så sker i umiddelbart dagene efter, det er, at jeg kommer op forbi mit daværende pladeselskab og skal hente et eller andet. Og så siger receptionisten: "Hey, vi, vi skal jo fejre, at du har vundet P3 Guld her på fredag, og det bliver fedt." og sådan noget, og så siger den Gud. Nå nej, det har jeg. Det har jeg ikke hørt noget om. "Nå, nå, det måtte bare være en fejl, at jeg ikke lige havde hørt om det", sagde hun. Og "der er helt klart nogen, der lige ringer til dig og giver dig info på præcis hvad tid det er og sådan noget". Og så spurgte jeg ligesom ind til det de næste par dage, fordi jeg blev ved med ikke rigtig at høre noget om det. Og så fik jeg sådan lidt lidt affejende svar snart. Vi skal lige finde ud af det, og vi ved ikke lige hvornår det bliver og blablabla. Og så ender det faktisk med at jeg ligesom siger sådan nu. Nu var det jo i morgen eller sådan noget. Altså jeg har ikke fået at vide, hvornår jeg skal komme, og så ender det med, at jeg får en besked om, at jeg ikke skal komme, fordi jeg er ikke inviteret. Og det er kun for pladeselskabet, der skulle fejre, at jeg havde vundet P3 Guld. Og det det gjorde virkelig, virkelig ondt.

Louise Trier: Fallulah får altså at vide, at hun skal blive væk til fejring af den pris, hun selv har vundet, og hun mener, at der er en helt bestemt grund til det.

Fallulah (Maria Apetri): Jeg har på det her tidspunkt et lidt svært forhold til nogen, ikke alle, men der er nogle, som jeg har haft nogle sammenstød med derinde. Jeg har klart oplevet at blive stemplet som besværlig, når jeg havde holdninger til mig og min egen musik, og jeg ikke ville gå på kompromis med mine ting. Det var der nogle, der slog sig på, og derfor var der nogle, der syntes, at jeg ikke var velkommen. Jeg føler 100 %, det har noget at gøre med, at jeg er kvinde, og jeg har tænkt meget over det i årene efterfølgende, hvorfor det er som det er, og det jeg er kommet frem til er, at der er ikke rum til, at kvinder kan være et helt menneske.

Louise Trier: Hvor mandlige kunstnere bedre kan tillade sig at opføre sig kompromisløst, så føler Fallulah, at hun bliver stemplet som besværlig, hvis hun viser følelser eller står fast på sin holdning til sin musik.

Fallulah (Maria Apetri): Alle mennesker har jo, det indeholder de samme mekanikker og følelser. Vi kan jo alle sammen lave fejl. Vi kan alle sammen blive vrede. Vi kan alle sammen blive for følelsesmæssigt berørte, eller sådan, der er alle de her ting, som kan opstå i pressede situationer. Især hvor jeg har oplevet, at det er der ikke plads til at du kan som kvinde. Du skal helst bare være den her føjelige, smilende, flirtende, indtagende, charmerende karakter. Hvis du er noget som helst andet end det, så er det for besværligt.

Louise Trier: Vi har spurgt Fallulah daværende pladeselskab Sony Music om deres kommentarer til hendes historie. De skriver, at da sagen ligger mange år tilbage, har de i dag ikke kendskab til, hvad der skete omkring P3 Guld arrangementet dengang. De skriver videre: "Vi tager stor afstand til, at det måtte hænge sådan sammen. Det ligger meget langt fra det værdisæt, vi har her hos os". Nu skal vi tilbage til Tekla i 1890'ernes København. Tekla har fået sparket døren ind til Det Kongelige Teater. Men der er noget, der overskygger glæden. For der var jo også en anden dør. En dør, der står på klem. Nemlig døren til en fremtid med Algot Lange, hendes sanglærer og store kærlighed. Det tror hun i hvert fald, og det bliver forstærket af nyheden om, at Lange er blevet separeret fra sin kone.

Teklas stemme: Julie Bang: I juli 1897 blev han og hans hustru separeret. Nu er han fri og vil velsagtens gifte sig.

Louise Trier: Men så kommer den anden del af nyheden.

Teklas stemme: Julie Bang: Han skulle vælge, og han valgte ikke mig. Jeg er ham så ligegyldig, at han endog har glemt, at jeg elsker ham. Nej, han gifter sig med en tredje kvinde. En kvinde, der ikke som jeg var så tilbageholdende, så tåbeligt pligttopfyldende, så uvidende om, hvad der skulle siges og gøres.

Louise Trier: Lange er allerede blevet forlovet igen. Den dør, der stod på klem, er med ét blevet smækket i.

Thomas Husted Kirkegaard: Han ender jo med at stikke af sted med en tredje kvinde og efterlade Tekla Griebel, og så vidt jeg kan læse ud fra kilderne, så ophører deres forhold totalt fra det øjeblik. Der er heller ikke længere noget sangundervisning eller noget som helst, så den her kærlighed, som hun har haft i mange år, bliver altså fra det ene øjeblik til det andet slukket fuldstændig.

Louise Trier: Heldigvis venter der snart et lyspunkt forude. For nu åbner dørene på Det Kongelige Teater sig i bogstavelig forstand for Tekla.

Thomas Husted Kirkegaard: Da Det Kgl. Teater så endelig antager en ny-instrumenteret udgave af Skøn Karen, så bliver hendes drøm jo en realitet. Nu skal hun have en opera opført på Det Kongelige Teater, og hun skriver meget malerisk i sine erindringer om, hvor fantastisk det var at have en tid, hvor hun hver dag mødte op på Det Kongelige Teater og overværede instrumentprøverne. En ret eventyrlig tid for hende, hvor hun får lov at gå ind ad de her døre hver eneste dag.

Louise Trier: Det er den første december. Året er 1899 og Skøn Karen har endelig premiere. Tekla har taget sin allerfineste silkekjole på og venter på at den drøm hun har haft i 15 år, siden hun sad i selvsamme sal og hørte tonerne af Mefistofeles skal gå i opfyldelse.

Teklas stemme: Julie Bang: Jeg sad alene og forladt i gitterlogen og nød orkestret til dels også sangen. Dog forekom det mig, at iscenesættelsen ikke var ganske heldig.

Louise Trier: Der er noget galt som det første får Tekla øje på en kulisser, der skal forestille at være den elv, som operaens hovedperson, den skønne Karen, til sidst kaster sig ud i. Men den er dårligt lavet, og det er svært at se, at den skal forestille strømmende vand, og det er desværre ikke det eneste, der er i vejen.

Teklas stemme: Julie Bang: Teksten, der ved læsningen virkede så smukt og fint og dramatisk, viste sig desværre at virke langtrukket og ensformig, og min musik, der dog indeholdt fortræffelige modsætninger, kom også til at virke ensformig. Måske havde jeg anvendt folkevisen Rytme oftere end jeg burde.

Louise Trier: Da forestillingen slutter, er der et lidt behersket bifald i salen. Hun ser ikke nogen storsmilende og euforiske ansigter, ligesom der var efter balletten til Kvindernes Udstilling. Derimod er stemningen mat, som om det bare er endnu en aften i teatret.

Thomas Husted Kirkegaard: Da premieren så endelig løber af stabelen, så bliver det simpelthen det største antiklimaks i hele hendes historie. Desværre.

Louise Trier: Drømmen om en bragende succes på hele Danmarks nationalscene udebliver. Skøn Karen får fem forestillinger i alt, og så blev den taget af programmet. Og anmelderne er ikke synderligt begejstrede.

Thomas Husted Kirkegaard: De skriver jo mest, at det er librettoen, som er kedelig, og der er for eksempel en, der skriver at "Denne tekst kunne end ikke et førsterangs geni have skabt et betydeligt scenisk værk. Og frøken Griebel er hverken førsterangs eller geni." Av. Det er måske begrænset, hvad man som komponist kan gøre med en libretto fra Christiansen, som er et lidt simpelt og lidt langtrukket skelet, når man ser på det... Når man kigger tilbage, så tænker man, at hun har spillet på en forkert hest.

Louise Trier: Så handlingen i Skøn Karen har simpelthen været for kedelig. Og hvad angår musikken, falder der også nogle harske bemærkninger.

Thomas Husted Kirkegaard: Der var blandt andet nogle anmeldelser, der skrev, at vi ville egentlig hellere have hørt JaKob Fabricius mandlige musik i stedet for den her kvindemusik.

Louise Trier: I anmeldelserne bliver Tekla altså fældet på sit køn, hvilket hun langt fra er den eneste, der bliver, og på den måde indskrives hun sig i en lang historie af kvindelige kunstnere, som ikke bliver bedømt på deres evner, men på deres køn.

Thomas Husted Kirkegaard: Igennem musikhistorien er kvinder næsten altid blevet vurderet på baggrund af deres køn, og de har tit været i sådan en æstetisk spændetrøje eller i en slags catch 22, hvor de ikke kunne gøre noget rigtigt. Hvis de er komponeret i overensstemmelse med de forventninger, der var til kvindeskønnet. Det vil sige, hvis de komponerede lyrisk blød musik i de små genrer som f.eks. sange og klaver værker, så vurderede man, at jo, det var da meget godt, men du kan nok heller ikke mere end det. Efterhånden som vi kommer op i løbet af 1800 tallet, er der flere og flere kvindelige komponister rundt omkring i verden, der begynder at bruge hele orkestret og begynder at lave meget udtryksfulde sange. Og Tekla Griebel er i særdeleshed én af dem herhjemme i Danmark. Og de bliver jo så tit kritiseret for at være alt for bombastiske i deres udtryk og gå langt ud over, hvad deres kvindelige natur egentlig tillader dem, kan man sige. Så hvis de skriver i overensstemmelse med deres kvindelige natur, så er det et problem, hvis de overskrider den, ja, så er det næsten et endnu større problem.

Louise Trier: Og der er noget, der tyder på, at den her gamle mistro over for kvinders evner inden for musikken stadig kaster skygger over os i dag. Det kan Fallulah i hvert fald nikke genkendende til.

Fallulah (Maria Apetri): Jeg oplevede jo... For eksempel mit første album. Jeg havde jo skrevet alt musikken selv, og så havde jeg produceret det sammen med en producer. Men jeg blev aldrig omtalt som producer, selv om det var et samarbejde: 'ej, men det kan ikke være dig, der har lavet det her. Der må have været nogle andre, nogle mænd inde over det.' Jeg blev vitterligt, følte jeg, skrevet ud af historien lige foran mine egne øjne, og det var virkelig voldsomt. Det der er så ubehageligt, det er, at for ikke at blive skrevet af historien, så skal du selv hele tiden gøre opmærksom på dig selv. Og det er jo ikke fedt. Den person har man jo ikke rigtig lyst til at være.

Louise Trier: Selvom Tekla får de her dårlige anmeldelser, som tydeligvis kommer på baggrund af en kønnet kritik, så har Tekla alligevel skrevet sig ind i Danmarkshistorien. Men hvad nu? Tekla fik åbnet døren til Det Kongelige Teater, men anmelderne fik lukket den igen. Så hvordan skal hun få sin store drøm opfyldt? En drøm om at blive en komponist, der kan koncentrere sig 100 % om sin musik. I næste og sidste afsnit møder hun en, der måske kan blive hendes redning.

Thomas Husted Kirkegaard: Hun ved, at han har stået klar i kulissen. Hun ved godt, at han har været interesseret i hende. Og han har trukket sig tilbage dengang, at hun var mere interesseret i Algot Lange. Men hun ved, at han stadig er der.

Louise Trier: Du skal også møde Soleima igen. For da Soleima opdager to streger på sin graviditetstest, sætter det gang i nogle bekymringer, som hun ikke i sin vildeste fantasi havde drømt om, at hun ville få.

Soleima : Skal jeg ikke have noget større tøj på, eller skal jeg have den her kjole på, som man ser rigtig gravid ud i? Og så er det, man lige pludselig er sådan, wauw, hvor kommer det fra?

Louise Trier: Tekla er produceret af Mono Mono for Vores Tid med støtte fra William Demant Fonden. Du kan finde flere podcasts om historie ved at søge på Vores Tid i din podcastapp. Mit navn er Louise Trier, og jeg har tilrettelagt den her serie sammen med Isa Naja Buhl. Mikkel Bøgeskov Andersson har lavet lyddesign, Rune Sparre Geertsen var redaktør og Julie Bang har indtalt citater fra Teklas erindringer. Du hørte klip fra Danmarks Radio og musik af Fallulah og koncertoptagelser af Tekla Griebels musik.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Episode 4: Momentum](#)

Lyddesign: Mikkel Bøgeskov Andersson

Produceret af MonoMono for Vores Tid